

Zmatky kolem home office. Firmám chybí právní úprava, ministerstvu ne

9. března 2021 6:01

Z domova pracuje mnohem více lidí než před rokem, stále ale chybí legislativa, která by vyřešila některé důležité otázky. Zaměstnavatelé nemohou své lidi nutit pracovat na home office, a to navzdory skutečnosti, že je to v tuto chvíli ze zdravotních důvodů více než žádoucí a doporučuje to i vláda. Znovu to zopakoval v pátek premiér Andrej Babiš.

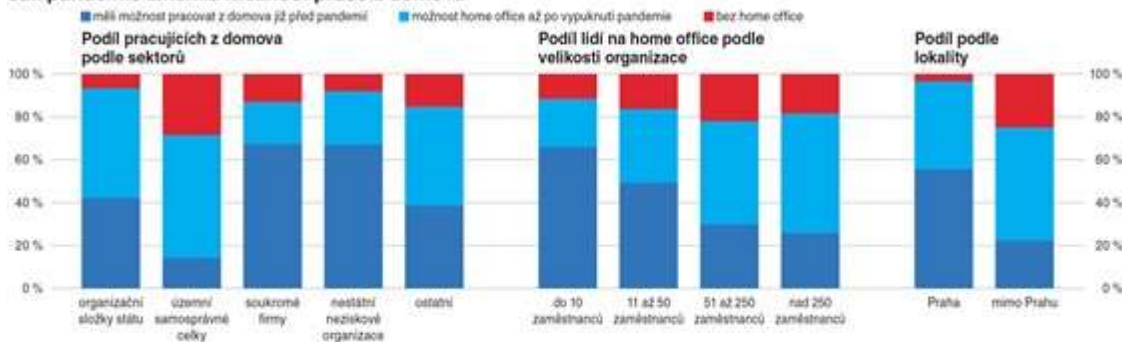
Ani zaměstnanci to však nemohou od zaměstnavatele požadovat. „Dodnes není černobílé vládní stanovisko, jakým způsobem relevantně, seriózně a korektně reparovat náklady související s home office,“ stěžuje si Otto Daněk, ředitel náchodské firmy Atas Elektromotory. Zákoník podle něj nemyslí ani na kontrolu bezpečnosti práce.

Zaměstnavatel má povinnost pro všechny zaměstnance zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci, přičemž lidé pracující z domova nejsou výjimkou. „Dokud se tomu nedá jasný výklad, home office u nás nebude,“ říká Daněk s tím, že u nich provoz tak jako tak vyžaduje, aby zaměstnanci byli na pracovišti.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) žádnou novelu, která by dala zaměstnavatelům přesnější pravidla, nechystá. „Problematika home office je za MPSV v zákoně ukotvena dostatečně a resort žádné zásadní nedostatky v systému práce z domova nevidí,“ tvrdí mluvčí resortu Vladimír Dostálek.

Pandemie a home office

Jak pandemie změnila možnost práce z domova

Pohled firem na home office

Pozn.: V průzkumu pro Hospodářskou komoru ČR v listopadu 2020 odpovědělo 818 soukromých firem, které jsou jejími členy.

Zdroj: MPSV, Vláda ČR

Loni v létě proběhla novela zákoníku práce, která ale podle mnohých situaci kolem pandemie nezohlednila. „Po jejím schválení jsme se dočkali pouze několika separátních návrhů na změny zákoníku práce s tím, že tyto jsou či byly z dílen jednotlivých poslaneckých klubů,“ konstatuje Petra Sochorová, advokátka zabývající se pracovním právem v advokátní kanceláři Havel & Partners.

V současné chvíli leží ve Sněmovně například návrh novely zákoníku práce z dílny opoziční KDU-ČSL. Ten předpokládá, že by se zaměstnavatelé mohli se zaměstnanci na výkonu práce z domova dohodnout a třeba při živelní události a úředních restrikcích jej i nařídit. Písemná smlouva by nebyla nutná.

Zaměstnavatelé by zaměstnancům museli hradit náklady bezprostředně související s prací z domova, a to nejenom na energie. Mohlo by se jednat i o paušální částku.

Elektřina, topení i ošoupaný nábytek

Právě paušální částkou v tuto chvíli zaměstnavatelé problém obvykle řeší. Zaměstnavatel totiž podle platného zákoníku práce musí lidem zaplatit výdaje, které jim prokazatelně při práci vzniknou.

KOMENTÁŘ: Bez kanceláří se neobejdeme. Po roce ukazuje home office své slabiny

Na nedostatečnou právní úpravu v této oblasti poukázala v únoru jako jedna z mnoha poradenská firma Grant Thornton. Podle ní se dá paušálně stanovit například opotřebení nábytku. Problém podle její analýzy nastává u takzvaných povinných plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon práce.

Patří k nim například připojení k internetu, elektřina nebo topení. „Zde náklady paušalizovat nelze, přitom by to dávalo obrovský smysl,“ podotýká daňový poradce Roman Burnus. Jinak by totiž firma u každého zaměstnance měla spočítat, kolik ho práce z domova stojí.

Další upozorňují na to, že některé pracovní dokumenty nelze podle zákona doručit elektronicky, typicky výpověď. Loni tak vznikla novela, která měla usnadnit fungování hlavně firmám, které režim práce z domova už široce využívají.

Podle našeho průzkumu z loňského podzimu využívá přes 90 procent firem home office více než před krizí.

Eva Martinicová ředitelka Sekce zaměstnavatelské Svazu průmyslu a dopravy ČR

Podle novely, za kterou stála advokátní kancelář Havel & Partners, by část pracovní agendy mohl zaměstnavatel na základě vzájemné dohody se zaměstnancem digitalizovat. Tuto novelu nicméně navrhovatelé stáhli. „Co se týče digitalizace, měla by být vytvořena pracovní skupina, která se dalším postupem v této věci bude teprve zabývat,“ uvádí Sochorová.

Práce z domova jde u většiny

Určit, kolika lidí se nyní pracovní režim z domova týká, lze jen orientačně. „Podle našeho průzkumu z loňského podzimu využívá přes 90 procent firem home office více než před krizí. Již tehdy ho tři čtvrtiny firem rozšířily na všechny zaměstnance, jejichž práce to umožňuje,“ říká Eva Martinicová, ředitelka Sekce zaměstnavatelské Svazu průmyslu a dopravy ČR.

Podle průzkumu agentury Behavio z února pracovalo výhradně z domova 15 procent lidí. Průzkum se konal ještě před nařízeným testováním zaměstnanců. Ze šetření Hospodářské komory z podzimu 2020 mezi 818 podnikateli vyplynulo, že 47 procent zaměstnavatelů mělo v listopadu loňského roku alespoň jednoho pracovníka na home office.

Autor: Kristína Paulenková

Zdroj: https://www.idnes.cz/ekonomika/podniky/home-office-legislativa-mps-v-zakonik-prace-naklady.A210308_190118_ekoakcie_maz